

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 77

van **CATHY COUDYSER**

datum: 17 december 2019

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

'Buren bij Kunstenaars' - Evaluatie

Van vrijdag 18 oktober tot en met zondag 20 oktober 2019 vond de zestiende editie van 'Buren bij kunstenaars' plaats. Dat is een jaarlijks terugkerend event waarbij kunstenaars in heel de provincie West-Vlaanderen de deuren van hun atelier gedurende één weekend openzetten voor het grote publiek.

Dit event biedt enerzijds aan de kunstenaars, zowel amateurs als professionele, de kans om hun werk te tonen en anderzijds aan het publiek om kennis te maken met kunstenaars uit hun buurt (of daarbuiten) alsook inkijk te geven in de ateliers van de kunstenaars.

Dit jaar namen meer dan 2600 kunstenaars (zowel beeldhouwers, schilders, keramiekkunstenaars, tekenaars, glaskunstenaars, fotografen als ander beeldende kunstenaars) deel aan het open atelierweekend.

In het kader van het decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten, subsidieert de Vlaamse overheid landelijke amateurkunstenorganisaties, waaronder ook Kunstwerkt als de koepelorganisatie van de beeldende kunsten.

In 2017 kende toenmalig bevoegd minister van Cultuur Sven Gatz aan Kunstwerkt de opdracht toe om de coördinatie van het West-Vlaamse project 'Buren bij Kunstenaars' over te nemen van de provincie West-Vlaanderen en te zorgen voor een uitrol van dit project over heel Vlaanderen vanaf 2020. Om deze extra opdracht te vervullen, werd de subsidie voor Kunstwerkt wat de periode 2018-2021 betreft verhoogd met 250.000 euro op jaarbasis.

Op de website van Kunstwerkt vzw staat daaromtrent volgende boodschap online:

"Buren bij kunstenaars 2019 was de laatste editie van het open atelierweekend dat enkel in West-Vlaanderen plaats vond. Stoppen doen we niet, integendeel! Het enthousiasme van West-Vlaanderen slaat over op de andere provincies. In 2021 organiseren we het open atelierweekend over heel Vlaanderen en Brussel, met een gloednieuwe naam: Atelier in Beeld! Markeer de data alvast in je agenda: in het weekend van 7, 8 en 9 mei 2021 zetten beeldend kunstenaars de deuren van hun ateliers open, deze keer over heel Vlaanderen en Brussel! Meer nieuws kan je verwachten vanaf mei 2020! In 2020 nemen we tijd om dit grote evenement grondig voor te bereiden en

ontmoetingsdagen te organiseren. In 2020 zal er dus geen Buren bij kunstenaars of Atelier in Beeld plaatsvinden.”

1. Hoeveel bezoekers namen deel aan deze zestiende editie van 'Buren bij kunstenaars'? Beschikt Kunstwerkt over meer detaillistische informatie inzake onder meer type, socio-demografische kenmerken van de bezoekers alsook hun tevredenheid en motivatie?
2. Werd deze laatste provinciale editie van 'Buren bij Kunstenaars' aan een evaluatie onderworpen? Zo ja, welke conclusies zijn daaruit naar voren gekomen?
3. Kan de minister de eerste grote lijnen toelichten op basis waarvan Kunstwerkt dit event Vlaanderenbreed zal opzetten vanaf 2021?
4. Op welke manier maakt men andere provincies, steden, gemeenten, warm voor dit initiatief dat in West-Vlaanderen reeds enige bekendheid heeft ?
5. Kan de minister de voorbereidingsperiode concreet toelichten? Wat kunnen de ontmoetingsdagen betekenen?
6. Zal Kunstwerkt met andere steunpunten/bovenbouworganisaties samenwerken om het evenement bekend te maken bij amateurkunstenaars, maar ook bij het brede publiek ?
7. Heeft het feit dat de eerste Vlaanderenbrede editie pas plaatsvindt in 2021 in plaats van in 2020 een impact op de grootteorde van de subsidie die Kunstwerkt vzw krijgt van de Vlaamse overheid?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 77 van 17 december 2019

van **CATHY COUDYSER**

1. Voor het meten van de **bezoekersaantallen** rekent Kunstwerkt op de deelnemende kunstenaars. In 2018 telden 534 deelnemende kunstenaars (van de 2678) hun bezoekers. In 2018 kwamen er zo in totaal 105.724 bezoekers langs, met een gemiddelde van 198 bezoekers per kunstenaar. In 2019 ontvingen de kunstenaars die reageerden op de enquête van Kunstwerkt meestal meer dan 150 bezoekers over het hele weekend. De meeste ateliers waren toen 2 dagen open.

Het is niet makkelijk om informatie te vergaren over de bezoekers van Buren Bij Kunstenaars. Zo is er geen adressenbestand voor een nieuwsbrief. Bovendien bevinden de bezoekers zich gedurende de 3 dagen waarin het project loopt heel versnipperd op de bijna 1.600 unieke locaties waarop het project plaatsvindt. In 2018 stuurde Kunstwerkt haar team en enkele vrijwilligers op pad om een enquête af te nemen van de bezoekers, wat 150 reacties opleverde. Uit deze kleine bevraging bleek dat het publiek vooral tussen 41 en 60 jaar oud is en uit West-Vlaanderen komt. De bezoekers gebruikten vooral de programmabrochure om een selectie te maken (noot: de toenmalige website leende zich moeilijk voor het opstellen van een persoonlijk bezoekersprogramma). Bezoekers gingen vnl. op pad met de auto of te voet en bezochten doorheen het weekend tussen de 2 à 5 ateliers, vooral op zondag.

Over de **deelnemers**, m.n. de kunstenaars zelf, heeft Kunstwerkt veel meer informatie. Voor de afgelopen twee edities stuurde de organisatie enquêtes uit naar alle deelnemende kunstenaars. Telkens reageerde 40% van de kunstenaars op de vragen. Hieronder wordt een aantal kerncijfers meegegeven. Daarbij merk ik op dat Kunstwerkt over meer informatie beschikt over de deelnemers in 2018 dan over editie 2019 door de invoering van de GDPR.

- In 2018 namen er 1.121 mannen en 1.606 vrouwen deel.
 - De grootste groep kunstenaars was toen 67, 65 of 62 jaar oud.
 - De 3 meest populaire disciplines waren in 2019 schilderkunst, keramiek en tekenkunst.
 - In 2019 waren 1.225 deelnemende kunstenaars aangesloten bij een collectief.
 - 1.453 mensen namen individueel deel en er namen 154 collectieven deel.
 - In 2019 was de enige gemeente waar niemand deelnam de gemeente Mesen. De meeste ateliers waren terug te vinden in Oostende, Brugge en Kortrijk. Verder was een mooie spreiding over de hele provincie vast te stellen.
 - Kunstenaars hielden hun atelier vooral open op zondag.
2. Zowel in 2018 als in 2019 voerde Kunstwerkt een grondige evaluatie van het project uit. Zo bevroeg Kunstwerkt de deelnemende kunstenaars via enquêtes en mondelinge feedback, wat telkens een responsgraad van 40% opleverde. Deze evaluaties neemt Kunstwerkt stevast op in de jaarlijkse voortgangsrapportage die ze indient bij mijn administratie in het kader van de subsidiëring binnen het Amateurkunstendecreet. De deelnemende kunstenaars gaven dan ook aan tevreden te zijn met de manier waarop het project tot nog toe werd georganiseerd en gecommuniceerd.

De gesprekken die Kunstwerkt voerde met externen in het onderzoek naar de haalbaarheid van een uitbreiding van het project over heel Vlaanderen, zijn eveneens een evaluatie van het bestaande project Buren bij Kunstenaars. Uit deze gesprekken

kwam vnl. naar voren dat het project nog meer 'afbakening' kan gebruiken. Omdat er geen duidelijke regels rond deelname waren, was het vaak onduidelijk wie er wel en niet kon deelnemen. Dat zorgde ervoor dat er naast open ateliers ook heel wat groepsexpo's op het programma stonden. Verder waren de deelnemende disciplines ook heel divers en weken ze meer dan eens af van wat we onder 'beeldende kunsten' verstaan.

Deze evaluatie in combinatie met de feedback van deelnemende kunstenaars en bezoekers, toonde vooral aan dat het voor de uitrol over heel Vlaanderen noodzakelijk zou zijn om het project duidelijk inhoudelijk af te bakenen.

Op basis daarvan nam Kunstwerkt de beslissing om het project af te bakenen op:

- Atelierruimtes/werkplekken van kunstenaars
- Beeldende kunst zoals omschreven in de lijst van kunstendisciplines die door het deeltijds kunstonderwijs worden gehanteerd.

3. Atelier in Beeld zal focussen op de werkplek van beeldend kunstenaars én op samenwerking met lokale besturen en met de academies van het DKO. Verder gebruikt Kunstwerkt het project als hefboom om te werken aan het verder diversifiëren van de doelgroep en het publiek.

Atelier in Beeld raakt zeer nauw aan de kerntaken van Kunstwerkt, m.n. verbinden, investeren, tonen en delen. Atelier in Beeld werkt versterkend voor:

- Het traject 360°, waarin Kunstwerkt samen met Kunstenpunt focust op lokale cultuurwerkers en hen wil inspireren in het omgaan met beeldende kunst op lokaal vlak;
- Beeld.be: het nieuwe online platform voor beeldend kunstenaars en voor organisatoren van open calls;
- Het creëren van toonkansen. Uit het ledenonderzoek binnen het onderzoek 'amateurkunsten in beeld gebracht' blijkt deze nood ook weer erg belangrijk – beeldend kunstenaars willen meer nog dan beoefenaars van andere disciplines naar buiten komen met hun werk(proces);
- De connectie met de academies van het DKO. Kunstwerkt werkt aanvullend op hun aanbod – gebruikers van het KWT-aanbod volg(d)en in hoge mate een opleiding DKO (79%), bleek uit datzelfde ledenonderzoek.
- De ambities die Kunstwerkt koestert rond het inbedden van diversiteit en interculturaliteit in de werking.

Atelier in Beeld moet concreet een meerwaarde bieden aan:

- Kunstenaars:
 - o Door het bieden van een toonkans voor hun werk en werkproces
 - o Door het aanscherpen van hun ondernemingszin
- Kunstenaars en lokale besturen door het bieden van een netwerk:
 - o Lokaal
 - o Tussen kunstenaars onderling
 - o Tussen creatieve werkplekken onderling
 - o Tussen Kunstwerkt en de achterban
 - o Tussen Kunstwerkt en de lokale besturen
- Een breed publiek:
 - o Ontdekken van unieke locaties
 - o Creatieproces zien/ervaren
 - o Kunstwerken zien in hun context
 - o In dialoog kunnen gaan met de kunstenaar

Atelier in Beeld heeft als doelstelling op lange termijn verduurzaming en het ondersteunen van de ontwikkeling van een lokale visie op beeldende kunst en beeldend kunstenaars. Om die doelstelling en die impact te realiseren, zal ook gebruik worden

gemaakt van andere onderdelen uit het brede aanbod van Kunstwerkt. Wat Kunstwerkt leert vanuit Atelier in Beeld (via continue evaluatie en bijsturing) zal anderzijds ook worden meegenomen om het aanbod van Kunstwerkt doorlopend relevant te houden, waar nodig uit te breiden en te innoveren.

4. Kunstwerkt beschikt over heel wat lokale contacten, onder meer via de projecten die Kunstwerkt verspreid over Vlaanderen organiseert. Voorbeelden zijn tekenfestival Drawing Days, grafiektfestival drukdruk, de trajecten zoals 360° met focus op lokale cultuurwerkers en via de lokale programmatie van het praktijkondersteunend aanbod (met academies, musea, enz.)

Binnen de voorbereiding van Atelier in Beeld intensifieert Kunstwerkt deze contacten en breidt ze deze contacten gevoelig uit, zodat letterlijk iedere gemeente in heel Vlaanderen en Brussel bereikt wordt.

5. Ik licht hieronder de focus van de voorbereidingsperiode in 2020 concreet toe:
 - o Een eerste belangrijk element tijdens de voorbereidingsperiode van Atelier in Beeld is het opzetten en uitbouwen van een **netwerk**, via nauwe, persoonlijke contacten met:
 - ☐ Lokaal beleid/ lokale cultuurwerker
 - ☐ Academies van het DKO
 - ☐ Organisaties met een focus op diversiteit/kansengroepen

Op die manier wil Kunstwerkt zoveel mogelijk kunstenaars bereiken. Hierop wordt volop gefocust in het voorjaar van 2020. Kunstwerkt legt een uitgebreide contactendatabase aan en staat erop iedereen persoonlijk te contacteren, op de hoogte te brengen en uit te nodigen op de ontmoetingsdagen of tot actieve medewerking bij het verspreiden van de oproep naar de doelgroep.

Vanaf het voorjaar 2020 gaat Kunstwerkt in gesprek met organisaties die kunnen helpen om specifieke doelgroepen te bereiken en te betrekken. Momenteel staan er al afspraken gepland met o.m. VOEM en FMDO, twee gesubsidieerde sociaal-culturele volwassenenorganisaties.

- o Een tweede belangrijke element in de voorbereidingsfase van Atelier in Beeld, is de focus op **ontmoeting**. Zo worden 5 ontmoetingsmomenten georganiseerd waarbij persoonlijk contact met het beleid, DKO, atelierwerking, collectieven enz. centraal staat. Het is de bedoeling van Kunstwerkt om tijdens deze momenten zo inspirerend en wervend mogelijk te werk te gaan. Daarnaast worden er ontmoetingsmomenten georganiseerd met organisatoren die doelgroepen vertegenwoordigen waar Kunstwerkt vandaag moeilijker toegang tot vindt (o.m. kunstenaars met een migratieachtergrond, kunstenaars met een beperking, kunstenaars in armoede).

De voorbereiding van deze ontmoetingsmomenten vindt plaats in het voorjaar van 2020, zodat de uiteindelijke ontmoetingsmomenten kunnen doorgaan in oktober 2020. Kunstwerkt organiseert dan gedurende 5 verschillende dagen ontmoetingsmomenten op verschillende inspirerende plekken, met enthousiaste sprekers en met gelegenheid om te netwerken en ervaringen uit te wisselen.

- o Een cruciaal element tijdens de voorbereidingsfase is de inzet op **campagne en communicatie**. Kunstwerkt zal voor het project een duidelijke, herkenbare en mooie huisstijl ontwikkelen. Er worden laagdrempelige en duidelijke communicatieinitiatieven (zowel analoog als digitaal) opgezet. Ook de ontwikkeling van een laagdrempelige inschrijvingsmodule hoort hierbij. Verder zal Kunstwerkt zorgen voor een goede ontsluiting van het programma naar een breed publiek (o.m. door de ontwikkeling van een nieuwe projectwebsite, opmaak van programmakranten per regio/provincie, enz.). Kunstwerkt zal bovendien een

uitgekiende communicatiecampagne opzetten, waarbij bijzondere aandacht gaat naar zowel amateurs als (semi-)professionelen én naar kansengroepen. Door middel van mediapartnerschappen zal Kunstwerkt een hoge zichtbaarheid en een breed en divers publieksbereik garanderen.

De voorbereidingen hiervoor gaan van start in het voorjaar van 2020. In september wordt de nieuwe website en huisstijl gelanceerd.

6. Kunstwerkt heeft een traditie in het aangaan van partnerschappen bij de voorbereiding van en de organisatie van grotere evenementen. Het is dus vanzelfsprekend dat Kunstwerkt ook voor Atelier in Beeld brede samenwerkingsverbanden zal opzetten. Bovendien zijn deze samenwerking cruciaal om van Atelier in Beeld een succes en een Vlaanderenbreed evenement van beeldende kunst, kunstenaars en kunstenaarswerkplaatsen te maken.

Kunstwerkt plant gesprekken met o.a. OP/TIL (Steunpunt voor Bovenlokale Cultuur, om te bekijken hoe de 19 IGS'en betrokken kunnen worden en mogelijke inhoudelijke samenwerking tijdens de ontmoetingsdagen), UFO (samenwerkingsverband tussen stedelijke atelierwerkingen Nucleo (Gent), Studio Start (Antwerpen), Cas-co (Leuven), Vonk (Hasselt) en Entrepot/De Tank (Brugge)), met Codibel voor het betrekken van de DKO-academies, met Cera, het lerend netwerk van Kunstwerkt van lokale cultuurwerkers, Publiq, Demos, enzovoort.

7. Zoals duidelijk omschreven in het addendum bij het beleidsplan van Kunstwerkt rond de bijkomende opdracht Buren bij Kunstenaars – dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 december 2017 – bedraagt de jaarlijkse bijkomende subsidie-enveloppe die Kunstwerkt voor dit project ontvangt, 250.000 euro. Kunstwerkt ontvangt dit bedrag bovenop haar reguliere subsidie-enveloppe i.k.v. het amateurkunstendecreet, en dat tot en met het einde van de huidige beleidsperiode, m.n. tot en met 2021. Voor de periode 2020-2021 wordt conform de besparingsoefening 6% bespaard op dit bedrag.

In dit addendum wordt duidelijk vermeld dat 2018-2019 een transitieperiode vormde, waarin de organisatie van het project in de provincie West-Vlaanderen gecontinueerd moest worden – waar Kunstwerkt ook met veel succes in slaagde.

Het addendum voorziet de implementatie van een Vlaanderenbrede editie vanaf 2020. Aangezien Buren bij Kunstenaars steeds plaatsvond in het najaar, en Kunstwerkt het vernieuwde Atelier in Beeld wou verleggen naar het voorjaar, werd in samenspraak met mijn administratie beslist om in 2020 geen editie te laten doorgaan. In plaats daarvan wordt 2020 een voorbereidingsjaar, opdat het vernieuwde Atelier in Beeld in het voorjaar van 2021 voluit van start kan gaan.